



MONATA GAZETO DE E-HANDIKAPULOJ

INFORMILO 1

JANUARO 2018 Kol. 393/34

XX

Enhavo: Enkonduko, La sanon serĉu, IFEF: Slovakio-Svisio,
La deksesta tosto, La kastelo Greziljono, Ota Pavel

XX

Karaj geamikoj, estimataj legantoj,

la jaro 2017 forkuris kiel akvo kaj ni staras ĉe la sojlo de plua jaro kaj cerbumas, kia ĝi estos. Eble nin ne atendas ia nova historie signifa evento, kiu de tempo al tempo akompanas jarojn, finiĝantajn de la numero ok. Ni esperu, ke la nove elektita prezidento gvidos nian respublikon bone pluajn kvin jarojn.



Komence de decembro ni vizitis kelkajn pli ol naŭdekjarajn geamikojn – membrojn de AEH en Germanio — Bavario kaj ĉar en sia estiminda aĝo ili estas en relative bona sanstato, ni konvinkiĝis pri tio, ke Esperanto kontribuas al la sana vivo ankaŭ en pli alta aĝo. Nur iom nin surprizis, ke la E-kluba agado en Germanio malgrandiĝas, la kluboj disfalas, ĉar tiu ĉi generacio maljuniĝas kaj la klubojn ili jam ne povas vizitadi.

Aliflanke la pli juna generacio komunikas helpe de interreto kaj partoprenadas aŭ organizas multajn agadojn.

Por ke nia asocio povu funkcii ankaŭ en la pluaj jaroj, ni konsentis plialtigon de membraj kotizoj (abonoj por Informilo) dum la 7-a kongreso en Hodonín ĉe Kunŝtat. Bonvolu, ne forgesu de la komenco de la jaro 2018 sendi la abonojn de 300,- Kč (20eur) por papera formo de Informilo aŭ 150 Kč (10eur) por sendi la gazeton elektronike. Ankoraŭ mi atentigas, ke ni ŝanĝis la bankon, por ke ni iom povu ŝpari bankajn pagojn kaj ke ni povu akcepti pagojn de eksterlando. La nova numero (2801322017/2010) estas notita en la kadreto ĉe la fino de ĉiu numero de nia Informilo.

Kio atendas nin en tiu ĉi nova jaro 2018? En majo la ŝatata lingva seminario en la Bohemia paradizo „Skokovy“, en junio la 20-a Esperanto-tago en Pardubice, fine de julio la Universala Kongreso en Lisbono en Portugalio, en aŭtuno la E-lernejo en Bartošovice, multaj diversaj renkontiĝoj de kluboj, la konferenco de ĈEA, muzeaj agadoj ktp.

Do, ni antaŭĝojas pri Viaj partoprenoj, je Via subteno por nia asocio kaj pri viaj belaj kontribuoj por Informiloj, ke ankaŭ ceteraj legantoj povu pri ĝi bone amuziĝi. Mi deziras al vi ĉiuj firman sanon, multe da optimismo kaj bonan harmonion.

Lenka Angelová

La sanon kaj feliĉon serĉu en piedirado

Sciencistoj esploris la paŝojn de 700 000 homoj sur la tuta planedo. Oni pruvis, ke la paŝado estas bezonata, ĝi eĉ alportas

kontenton kaj kapablon por la homoj en ĉiuj nacioj. Mallonge: se vi povas, iradu! La esploro, kiun faris ekspertoj de Stanforda universitato en Kalifornio, estas unika pro tio, ke ĝi montras precizajn donitaĵojn helpe de saĝaj poŝtelefonoj de centmiloj da volontuloj.

La tutmonda averaĝo estas proksimume 4 kilometrojn por unu homo. Plejmulte iradas loĝantoj de Hongkongo ĉiutage eble 6 km, male plej malmulte iradas homoj el Indonezio 3 km, kiuj estas laŭ pluaj analizoj de sciencistoj el Stanfordo la plej maldiligentaj kaj pli malmulte sukcesaj. La eksperimento ne trovis ion renversan, ĉar jam antaŭe venis vico de studoj pri la avantaĝoj de la irado. La problemo estas, ke nia civilizacio malpli multe devigas nin iradi. Ni uzas aŭtomobilojn kaj amasan trafikilon ankaŭ por mallongaj forecoj, ni preferas liftojn kaj eskalatoron ol ŝtuparo.

La gazeto de la usona asocio por kormalsanoj jam antaŭe analizis la rezultojn de longtempa sekvado de 33 000 kurantoj kaj eble de duono nombro de piedirantoj plej ofte inter la aĝo 40 – 60 jaroj. Ĉe ĉiuj malkreskis la risko de hipertensio, pli alta nivelo de kolesterolo, diabeto kaj kormalsaniĝoj, ĉar la irado same vigligis la movadan aparaton kiel kurado.

El la gazeto Květy tradukis Jarmila Rýznarová

El la gazeto Fervoja mondo:

Slovakio: **Dulingvaj nomoj en iuj fervojstacioj**

Civitanoj de la naciaj malplimulto en Slovakio de jaroj ĝisatendis la aperigon de dulingvaj tabeloj kun la nomoj de fervojaj stacioj, sed ne de eksterstaciaj haltejoj, sur la teritorio de sia malplimulto. Ekzemple dum somero 2017 ili estis nove

markitaj ne nur en la slovaka, sed ankaŭ en la hungara lingvo. La slovaka trafikministro *Arpád Ersek* fine de Aprilo 2017 solene malkovris unu el tiuj dulingvaj tabeloj en fervojstacio *Dunajská Streda*, kie al la hungara nacieco apartenas preskaŭ 75 procentoj de la loĝantoj. La stacio tiel nun portas ankaŭ hungaran nomon *Dunaszerdahely*. La ŝlosilo por dulingva nomo estas minimume dudekprocenta parto de la loĝantoj en la civito. Ekzemple sur la linioj de Bratislavo al *Komárno* kaj *Štúrovo* estas nun dulingvaj nomoj en 55 stacioj. En orienta Slovakio, kie loĝas multaj rutenoj, simile aperis slovakaj rutenaj nomoj skribataj per la cirila alfabeto.

Svisio: Neniu volas vojaĝi nur per la fervojo

Svisaj Federaciaj Fervojoj (*SBB*) deziras scii, kia estas la persona veturofteco de iliaj klientoj. Kiel ili venas el A al B? Kaj kiujn trafikilojn ili tiucele uzas? Por kompili la bezonatajn indikojn, *SBB* enkondukis novan abonon kun la nomo „*Green Class E-bike*”. Krom la ĝenerala abono en ĝi estas entenata ankaŭ jara ludono de elektrobiciklo, asekuro de bicikloj, servoj de la filia kompanio *Migras M-Way*, kiel ankaŭ jarabono de la kompanio *Carsharing-Diensts Mobility*. La prezo por la 2-a klaso estas 6750, aŭ por la 1-a klaso 8980 svisaj frankoj. Tiu ĉi abono kompletigas la abonon „*Green-Class-Abo*”, kiu estis prezentita en aŭtuno, kaj kiun nuntempe testas 150 personoj (tiucele en du tagoj aliĝis 2000 klientoj), kaj kie anstataŭ elektrobiciklo estas ofertata elektroaŭtomobilo *BMW*. La kosto estas 12200 svisaj frankoj, kaj la tempo de la testado unu jaro. *Green Class E-bike* startis 12.9.2017 kaj estos testata ankaŭ unu jaron kun ĉirkaŭ 300 personoj.

Kiel okazos post la testado kun ambaŭ abonoj, *SBB* ankoraŭ ne scias. *SBB* por estonto tamen pripensas oferti pli ol nur „veturon en trajno”. La fina celo tamen estas tuta vojo „el domo al domo”, kaj fervoja stacio povus fariĝi centro de vetur-ofteco persona.

Jindřich Tomíšek



La dekseca TOSTO

okazis en Pardubice la 3-an de decembro 2017. Estis bela, sed frosta tago. Venis pli ol 20 personoj de Pardubice kaj de la ĉirkaŭaĵo. La Verda pordego estis jam fermita pro teknikaj kialoj, tamen peto por duonhora malfermo helpis, kiel vi vidas en la unua foto.

Apud la Verda pordego troviĝas Mariakolono kaj ĉe ĝi ni tostis omaĝe de Zamĉjo kaj gustumis la torton speciale faritan de nia membrino. Kaj ĉar jam en Pardubice estis ornamita kristnaska arbo, ne mankis foto, per kiu ni deziris trankvilajn festojn kaj sukcesan novan jaron 2018 al ĉiuj bonaj homoj.



Jarmila Rýznarová

La Kastelo Greziljono

La sekva programo de la kastelo Greziljono: gresillon.org/agen-do-2018-apr-20/28:PRINTEMPaS, intensivaj kursoj kaj internaciaj KER-ekzamenoj: gresillon.org/p2018-maj-09/13: Korusa renkonto de Interkant' kaj Vegana renkontiĝo: gresillon.org/koruso

2018-maj-09/13: ReVe, Renkontiĝo Vegana: gresillon.org/reve

2018-jul-09/27: Maratona Esperanto-kurso dum 18 tagoj

2018-jul-09/16: Interŝanĝoj de

scioj kaj faroj kaj Esperanto-

kurso: gresillon.org/s1

2018-jul-16/21: Turisma
semajno kaj Esperanto-kurso:

gresillon.org/s2

2018-jul-21/27: Internacia E-
Konferenco de OSIEK «

Esperanto en Artoj »: gresillon.org/s3

2018-aŭg-11/19: Festa Semajno por infanoj kaj familioj,

gresillon.org/s4



Ota Pavel

Ota Pavel, propranome Otto Popper, naskiĝis la 2-an de julio 1930 en Prago. Li estis la tria, la plej juna filo de la juda komerca vojaĝisto Leo Popper kaj Hermina Popperova, kiu estis ĉeĥino. La familio Popper loĝis en Prago en la Strato Farsky (antaŭe Strato Strossmayer) en domo, kiu apartenis al la Ĉeĥoslovaka husana eklezio, ĝis la jaro 1936. En tiu ĉi jaro ili translokiĝis en la urbeton Buštěhrad (Regiono Kladno, Bohemio) al geavoj, la gepatroj de la patro.

Tie Otto Popper lernis en baza lernejo, kiu nun nomiĝas Lernejo Ota Pavel. Li tre interesiĝis pri diversaj sportoj.

La infanaĝon de Otto malbone influis la dua mondmilito. Post la morto de la nazia vicprotektoro kaj ĉefo de gestapo Reinhard Heydrich, kiu la 27-an de majo 1942 estis vundita dum atenco, nazioj murdis multe da loĝantoj de la protektorato. Ili neniigis la vilaĝojn Lidice kaj Ležáky en la regiono. Buštěhrad situis

proksime de Lidice, tial la familianoj Popper fariĝis atestantoj de nazia teroro. La patro kaj ambaŭ pli aĝaj fratoj Jiří kaj Hugo estis malliberigitaj en koncentrejo. Otto, kiu akceptis la ĉeĥan nomon Ota, loĝis kun sia patrino en Buštěhrad. Li mallonge laboris kiel ministo en la minejo de nigra karbo. Post la milito revenis liaj patro kaj fratoj, kiuj la restadon en la koncentrejo transvivis. La familio revenis en Pragon, kie ĝi loĝis en la sama domo kiel antaŭ la milito.

Ota Pavel finis siajn studojn en komerca kaj lingva lernejoj, sed ekzamenon pri matureco li faris nur en la jaro 1960 en la Mezlernejo por laboristaro. Mallonge li trejnis junularan hokean teamon Sparta Praha. En la jaroj 1949-1956 li estis sporta redaktoro de la Ĉeĥoslovaka Radio.

En la jaroj 1956-1957 li estis redaktoro de la ĵurnalo Stadiono (Stadion) kaj poste kelkajn jarojn en la armea semajngazeto Ĉeĥoslovaka Soldato (Československý voják). En la ĵurnalo Stadiono li publikigis siajn unuajn verkaĵojn, precipe sportajn felietonojn. Danke al la funkcio de redaktoro li povis multe vojaĝi (dum socialismo vojaĝado eksterlanden, precipe en kapitalismajn ŝtatojn, ne estis facila). La redaktoro Ota Pavel akompanis armean futbolan teamon en Usonon, Francion, Svision kaj Sovetunion.

En la jaro 1964, dum vintraj olimpiaj ludoj en Innsbruck (Aŭstrio) Ota Pavel psike malsaniĝis. Kaŭze de atako de la malsano (maniodepresiva psiĥozo) li provis incendii montaran bienon super Innsbruck. Kaŭze de la malsano li estis pensiita, kelkfoje kuracita en psiĥiatriaĵoj sanatorioj. Li mortis de kora atako en la 31-a de marto 1973 en Prago kiel 42-jara kaj estis

entombigita en la Nova Juda Tombejo en Prago (Olšany)
najbare de sia patro.

Ekde februaro 2002 nomon de Ota Pavel havas la mezlernejo en
Prago-Radotín. En la sama jaro en Buštěhrad estis fondita la
Muzeo de Ota Pavel.

Verkoj:

Plná bedna šampaňského (Plena kesto da ĉampano, 1967)

Smrt krásných srnců (Morto de belaj kapreoloj, 1971)

Pohár od Pána Boha (Pokalo donace de Disinjoro, 1971)

Syn celerového krále (Filo de la celeria reĝo, 1972)

Jak jsem potkal ryby (Kiel mi renkontis fiŝojn, 1974)

Oldřich Arnošt Fischer

La malnova jaro finiĝis kaj la nova komenciĝas,

la horloĝo noktomezon batas,

novan jaron ni atendas,

kaj demandas, kia ĝi estos?

red.

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento **ANTAŬEN**

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj en Pardubice

Redaktoroj: Jarmila Rýznarová, Ludmila Srbová

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,

530 03 PARDUBICE, CZ tel. **466 611 941**

e-mail: neh@esperanto-neh.eu interreto: www.esperanto-neh.eu

Banka kunligo: Fiobanko, kont-numero de AEH 2801322017, bank-kodo 2010

Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu AEH 2801322017, kód banky **2010**

IBAN: CZ352010000002801322017 SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX

La jarabono de Informilo **20 €** (en kovertoj), aŭ 10 € (e-mail)

Roční předplatné Informila **300,-Kč** (v obálkách), nebo 150,-Kč (v e-mailu)

Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (naleznete nad vaší adresou) jako variabilní symbol! Příspěvek svazu AEH v dobrovolné výši.

Kotizo por AEH propravola. Kodo ĉe UEA: nehk-z

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.